

VERTROUWELIJK

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT No. 10 - oktober 1968

No: 20

MAANDOVERZICHT No. 10 - OKTOBER 1968

ALGEMEEN

- Olympisch bestand	Blz.	2
- Korte vreugde	, ,	3
- Staatsgreep in Peru	, ,	5

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

- Candidatuur GARCIA GODOY - II	, ,	7
- De terugkeer van BOSCH	, ,	7
- Aanslag op BALAGUER	, ,	9

VENEZUELA

- De verkiezingscampagne	, ,	10
- Betancourt-doctrine	, ,	13

CUBA

- Groeiend verzet?	, ,	13
- OCLAE over staatsgrepen	, ,	15
- Hippies in Havana		

JAMAICA

- De RODNEY affaire	, ,	16
---------------------	-----	----

GUYANA

- Verkiezingen	, ,	18
----------------	-----	----

NEDERLANDSE ANTILLEN

- Antilliaanse deelname aan I.C.V.-congres	, ,	19
- Naam en inhoud	, ,	21

ALGEMEEN

Olympisch bestand

Nadat de maand oktober met het bloedigste treffen in het conflict tussen de Mexicaanse studenten en de overheid was begonnen, bleek het toch mogelijk de strijdfakel te blussen voordat het olympisch vuur ontstoken werd.

De massale demonstratie van 2 oktober op het Plein der drie Beschavingen liep uit op een bloedbad, toen de "granaderos" het vuur openden op de menigte studenten en sympathisanten. In het gevecht dat volgde, vielen tientallen doden en werden 75 mensen gewond. Honderden arrestaties werden verricht op deze avond, die als de "noche triste" bekend zal blijven.

Omdat vanuit de gebouwen rondom het plein op de politie geschoten werd, en naderhand bleek dat de roervinken onder de studenten zich beslist had voorbereid op het gevecht, bleef de kritiek op het optreden van de politie betrekkelijk gering.

De krachtmeting, waarvan - zoals altijd - vooral meelopers en onschuldigen de dupe werden, viel ten gunste van de politie uit, en ontnam de studenten alle geestdrift om weer eens in het strijdperk te treden.

Alhoewel de toestand gespannen bleef konden de olympische spelen dan ook zonder verdere incidenten hun verloop hebben.

Er gingen in Mexico stemmen op om de diplomatieke betrekkingen met Cuba en de Soviet Unie te verbreken, maar de meningen bleven verdeeld over de bijdrage die de subversieve afgezanten van deze beide landen

aan de onlusten hadden geleverd. Er werden ook namen genoemd van Mexicaanse politieke figuren die de studenten zouden hebben aangespoord tot verzet, en hun financieel zouden hebben gesteund. Deze ontkenden echter allen bij de studentenacties betrokken te zijn geweest. Woordvoerders der studenten gaven te kennen dat zij de olympiade wens- ten te ontzien. De meeste studenten zal het ook niet om sabotage van de olympiade begonnen zijn geweest, maar voor zover het degenen be- trof wiens oogmerk dit wél was, zal eerder de harde hand van de po- litie dan een opwelling van vaderlandsliefde en decorum tot deze tak- tische aftocht hebben geleid.

De vraag bleef wat er na het olympisch bestand zou gebeuren.

Korte vreugde in Panama

Zelfs de meest sceptische waarnemers hadden niet durven voorspellen dat het derde presidentschap van Arnulfo ARIAS zo'n kort leven be- schoren zou zijn. Hoewel de Nationale Garde zijn verkiezingsoverwinning had erkend, vermoedde men wel dat ARIAS vroeg of laat toch weer met de garde in conflict zou komen, maar dat hij elf dagen na zijn ambts- aanvaarding zou worden afgezet was onvoorstelbaar.

Het is ergens nog altijd onvoorstelbaar, en het draagt zeker niet bij tot de reputatie van het land.

ARIAS haalde zich de woede van de officieren op de hals door de pa- leisgarde onder de bevelen te plaatsen van zijn persoonlijke adjudant. De traditionele tegenspeler van ARIAS, generaal Bolivar VALARINO had enkele dagen tevoren het bevel over de garde overgedragen aan de door de president benoemde kolonel, Bolivar URRUTIA. Een en ander bleek toch lood om oud ijzer te zijn, daar URRUTIA even grif meedeed

aan het staatsgrijpen. Lt. kolonel, Omar TORRIJOS, die door ARIAS in verkapte ballingschap was gezonden als militair attaché in El Salvador, speelde een belangrijke rol bij de machtsovername, terwijl kolonel José M. PINILLA, die onder normale omstandigheden in aanmerking zou zijn gekomen om VALARINO op te volgen, de voorlopige president werd.

De staatsgreep verliep zonder bloedvergieten, maar na de oproep tot een burgeroorlog, die ARIAS vanuit de Kanaalzone deed, kwam het tot ongeregeldheden. De afgezette president reisde naar de Verenigde Staten om de zaak voor te leggen aan de Organisatie van Amerikaanse Staten. De operettesfeer waarin de Panamese politiek zich maar al te vaak afspeelt, was weer aanwezig, toen ARIAS zich installeerde in het gebouw van de Panamese ambassade in Washington en daar de pers ontving.

Het commentaar van ex-president Marco ROBLES, die Panama kort na de installatie van ARIAS had verlaten, is vermeldenswaard. ROBLES had de staatsgreep "zien aankomen". Het was onvermijdelijk dat ARIAS zou worden afgezet, wegens de wijze waarop hij de staatszaken benaderde. Kennelijk moet de Nationale Garde het wel gauw door gehad hebben dat ARIAS staatszaken op een ontoelaatbare manier benaderde.

De junta begon meteen met de gebruikelijke beloften dat hervormingen zullen worden doorgevoerd, dat het nepotisme bestreden zou worden, en dat men zo gauw mogelijk verkiezingen zou houden om weer een constitutioneel bestuur te vestigen. De afhankelijkheid aan constituties blijft in Latijns Amerika groot, ook onder de militairen die regelmatig constitutionele

regeringen omverwerpen.

Er is voorshands geen reden om te twijfelen aan de ernst van het voornemen van Panama's nieuwe bestuurders om een eerlijk en sociaal gericht beleid te voeren. Wat nog zal moeten blijken is of omstandigheden hen niet zullen verplichten van dit voornemen af te zien.

Staatsgreep in Peru

De overeenkomst die president Fernando BELAUNDE TERRY met de Amerikaanse International Petroleum Company sloot (zie M.O. september 1968), werd hem noodlottig. Op 3 oktober namen de Peruviaanse militairen het bewind in handen. Zij zetten de volgende dag BELAUNDE TERRY op een vliegtuig dat hem naar Buenos Aires bracht. De verjaagde president poogde enkele dagen later terug te keren, maar dit werd hem belet door de Argentijnse autoriteiten, toen Lima bekend maakte dat het lijnvliegtuig waarmee de ex-president had willen reizen, daar niet zou mogen landen als hij aan boord was. BELAUNDE TERRY vertrok daarop naar de Verenigde Staten, alwaar hij nogmaals zijn voornemen kenbaar maakte om op de een of andere wijze naar Peru terug te keren.

Evenals de Panamese coup die enkele dagen later plaats vond, leidde de staatsgreep in Peru tot weinig of geen bloedvergieten. BELAUNDE TERRY verzette zich met meer zedelijke verontwaardiging dan zijn Panamese ambtgenoot, die dit soort zaken zo langzamerhand met een gepast fatalisme tegemoet heeft leren treden.

De nieuwe militaire junta, onder leiding van generaal Juan VELASCO ALVARADO, is kennelijk van plan een nationalistische koers in te

- 6 -

slaan. De overeenkomst met de I.P.C. werd direct na de staats-groep nietig verklaard, en de raffinaderijen van de maatschappij werden op 9 oktober genationaliseerd.

Terwijl BELAUNDE TERRY de kwestie van exploitatie van de grondstoffen van het land door buitenlandse investeerders op pragmatische wijze benaderde, heeft de junta zich op een principieel nationalistisch standpunt gesteld. Woordvoerders van oppositiepartijen die kritisch hadden gestaan tegenover het beleid van BELAUNDE, waren over de maatregel van de junta zeer te spreken, en betreurden het slechts dat zij genomen was door een niet-constitutionele regering.

Hoewel de nationalisatie de economische problemen van het land op korte termijn slechts zal kunnen vergroten, zal de junta voorlopig wel in staat zijn de schuld voor veel rampspoed in de schoenen van de voormalige regering te schuiven.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

Candidatuur GARCIA GODOY - II

De mogelijke terugkeer van Hector GARCIA GODOY in de politieke arena van de Dominikaanse Republiek (zie M.O.-augustus 1968), bleef ook afgelopen maand een onderwerp van geruchten en speculaties in het land.

Naar verluidt zou GARCIA GODOY het presidentschap zeer beslist ambiëren. Een groepering, die zich - hoewel zij nog niet meer is dan een soort actie-comité voor de verkiezing van GARCIA GODOY - als Partido Demócrata Popular aandient, zou een beroep hebben gedaan op de ex-president om zich ter beschikking te stellen. De "secretaris generaal" van de P.D.P., ene Nemén YASSA NADER, verklaarde dat GARCIA GODOY voorlopig hierover geen beslissing wil nemen, maar dat hij wel bereid was als "raadgever" van de beweging op te treden. De P.D.P. zou er op uit zijn progressief rechts en democratisch links te verenigen in een nationale beweging die ten doel zou hebben de democratie in de Dominikaanse Republiek te verstevigen. Ook de naam "Movimiento de Unidad Nacional" werd genoemd. Zoals al eerder dezerzijds werd gemeld, zijn het vooral figuren uit de P.R.D., die zich inspanden om voor GARCIA GODOY de nodige steun op te trommelen.

De terugkeer van BOSCH

Door de partijleiding van de P.R.D. werd bevestigd dat ex-president Juan BOSCH, die afgelopen maand zijn eerder uitgestelde bezoek aan Joegoslavië en Roemenië bracht, begin 1969 naar de Dominikaanse Republiek zal terugkeren. In een wat zielige poging om BOSCH, die

zich door zijn houding tijdens de laatste presidentiële verkiezingscampagne de reputatie van "lafaard" op de hals haalde, als een dapper man af te schilderen, stelde José Francisco PEÑA GOMEZ, de secretaris generaal van de partij, dat BOSCH, alhoewel hij wist dat zijn leven in de Dominikaanse Republiek in gevaar zou zijn, er niet voor zou schromen terug te keren. Dat BOSCH in zijn land niet veilig zou zijn, is ontegenzeggelijk een feit. Hij is echter geen uitzondering wat dit betreft, maar in een land waarin de politieke leiders mede gemeten worden naar de doodsverachting waarmee zij hun roeping vervullen, is hij in het recente verleden wél van de norm afgeweken. De ex-president zou niet terugkeren om een tweede poging te wagen het presidentschap te herwinnen. Juan BOSCH is wel wispelturig, maar het zou in het licht van zijn diepe teleurstelling met de democratie toch wel heel vreemd zijn geweest als hij nu weer zou willen gaan deelnemen aan de door hem zo bekritiseerde "verkiezingsfarce". Men vraagt zich daarom dan ook alom af, wat BOSCH dan wél komt doen. Met PEÑA GOMEZ als koerier en heraut heeft hij de laatste jaren de P.R.D. als raadsman bestuurd, maar het is wel duidelijk geworden dat de meeste partijleiders die met hem zijn opgetrokken gedurende de jaren van TRUJILLO, en macht kregen toen de partij de sterkste in het land werd, thans weinig van hem en nog minder van zijn "volksdictatuur" willen weten.

BOSCH zou konsekwent zijn als hij nu in de Dominikaanse Republiek de revolutie gaat prediken. Dit is wel een gevaarlijke bezigheid, en het zou goed in zijn kraam te pas komen als een kortzichtige regering hem dan een veilige verblijfplaats achter slot en grendel zou verschaffen, waar het martelaarskleed zijn imago dat steeds meer aan het tanen is, zou kunnen herstellen.

Aanslag op BALAGUER

In San Cristóbal, een voorstad van Santo Domingo, werd afgelopen maand een aanslag gepleegd op het leven van president BALAGUER. Tijdens de opening van een coöperatieve supermarkt, welke door de president werd bijgewoond, werd naar het winkelpand een bom van privé-fabricage geworpen.

De materiële schade was vrij groot, maar de president en de leden van zijn gevolg bleven ongedeerd.

De dader werd onmiddellijk gearresteerd, en bleek naar verluidt een lid te zijn van een der links extremistische partijen. De pers maakte nogal wat ophef van het incident, maar van officiële zijde werd de zaak gebagatelliseerd.

Ook ten aanzien van andere incidenten heeft de regering steeds het standpunt ingenomen, dat het in de Dominikaanse Republiek nu fond volkomen rustig is, en dat de oppositie er voordeel bij heeft alle mogelijke kleine incidenten op te blazen. BALAGUER zelf heeft herhaaldelijk een beroep gedaan op het volk om geen geloof te hechten aan de vele geruchten, die gelanceerd worden om de gemoederen in beroering te houden en de balansen van het land te schaden.

Het zou voor de Dominikaanse Republiek wel gunstig zijn als de regering volkomen in plaats van slechts gedeeltelijk gelijk had. De situatie in het land is niet ontbloot van spanningen, die weinig nodig hebben om uit te groeien tot onlusten. De economische toestand blijft slecht, de prijzen zijn de laatste tijd weer gestegen, en vooral in de steden heerst er ontevredenheid, die zowel de links extremisten als de in de P.D.Q. verenigde

aanhang van Elias WESSIN y WESSIN trachten te bespelen. Gunstig voor de regering zijn vooral nog de verdeeldheid onder de links-extremisten en de steun die BALAGUER van de militairen geniet. De bevolking neemt een afwachtende houding aan, maar verschillende bezoekers aan de Dominikaanse Republiek hebben recentelijk de indruk gekregen dat de "man in the street" verwacht dat elk ogenblik iets kan gebeuren, dat het gehele land weer in rep en roer zal brengen.

Hoe weinig concreet dit ook is, verdient het toch vermelding, omdat onlusten in dergelijke gevallen meestal door zelfontbranding ontstaan.

VENEZUELA

De verkiezingscampagne

Met nog een maand voor de boeg, zou het Venezolaanse kiezersvolk nu al murw moeten zijn van de lawines van redevoeringen, pamfletten, aanplakbiljetten, radioreclamespots, televisie-uitzendingen, etc. waaronder de politieke partijen het bedolven hebben.

Het carnavalsaspect zorgt echter voor een niet aflatend enthousiasme. Ongeacht de partij en de sprekers van het moment, drommen steeds weer duizenden naar de politieke vergaderingen, zodat de argeloze toeschouwer de indruk kan krijgen dat elk der kandidaten om beurten de kans maakt een eclatante overwinning te behalen. Een aantal factoren maakt nu nog, en waarschijnlijk tot aan de vooravond van verkiezingen de uitslag onzeker. In 1963 stemden 2.9. miljoen kiezers. Dit jaar hebben bijna 4 miljoen zich ingeschreven, van wie waarschijnlijk meer dan 3.5 miljoen naar de

stembus zullen gaan.

Op basis van de uitslag van 1963 zouden de drie partijen die zich in het zogenaamde "overwinningsfront" hebben verenigd (F.N.D., U.R.D., en F.D.P.) weinig moeite moeten hebben hun kandidaat de zege te bezorgen. Haar bereidheid om zich in een front te verenigen, vloeide evenwel voort uit het feit dat alle drie partijen beseften dat zij terrein verloren hadden. Elk der drie leiders, VILLALBA, USLAR PIETRI, en LARPAZABAL, hebben een redelijke persoonlijke aanhang. De vraag blijft echter of zij in staat zijn geweest deze om te zetten in steun voor de candidatuur van de vrij onbekende Miguel Angel BURELLI.

COPEI heeft zich van alle partijen het langste en het beste kunnen voorbereiden op de verkiezingen. De recente publicatie van het actieprogramma van COPEI veroorzaakte echter een grote deining, die de partij stemmen kan hebben gekost. Dat COPEI voorstandster is van een geleide economie, hebben de Venezolaanse politici al lang geweten, maar Acción Democrática toonde zich hevig geschrokken van de aap die nu uit de mouw kwam. Ook de U.R.D.-leider VILLALBA voegde zijn stem bij het geroep van "facisme , étatisme, en totalitarisme", dat CALDERA voldoende in verlegenheid bracht om hem te nopen tot een defensieve uitleg. Het ging uiteraard niet om het gewicht der aangevoerde argumenten, maar om de smet die aan COPEI zou blijven kleven. Een tweede campagnestunt die COPEI in het nauw bracht, was de kunstmatige controverse over vermeende Chileense bemoeienissen met de interne politiek van Venezuela. Woordvoerders van de regering verklaarden nadrukkelijk dat er geen sprake was van spanning

in de relaties tussen Venezuela en Chile, maar het kiezersvolk kon wel vermoeden dat er een goede reden was om dit te verklaren, en dat deze reden iets had uit te staan met een laakbare interesse van de regerende Chileense Christendemocratische partij in de ambities van CALDERA. Voor de xenofobische Venezolanen is alles wat maar enigszins riekt naar inmenging van buiten, uit den boze.

De geconcentreerde aanvallen op COPEI wijzen er wel op dat alle partijen haar beschouwen als de meest formidabele tegenstandster. Acción Democrática heeft na de splitsing die leidde tot de oprichting van M.E.P., veel terrein teruggewonnen. Haar campagne, gesteund door allerlei "a-politieke" openingsceremonies van projecten door president LEONI, is knap geweest. De Adecos hebben getracht M.E.P. - en vooral PAZ GALARRAGA - te identificeren met extreem links, en in het laatste stadium van de campagne, COPEI te besmeuren met extreem rechts. Gedurende de laatste maand van de verkiezingsstrijd zou ex-president BETANCOURT zijn prestige in de schaal komen leggen ten gunste van Gonzalo BARRIOS. Ook het gewicht van BETANCOURT is een onberekenbare factor.

Rest nog als laatste belangrijke mededinger Luis Beltrán PRIETO FIGUEROA met M.E.P. Het leek niet waarschijnlijk dat PRIETO het stemmenaantal van BARRIOS en/of CALDERA zou bereiken. De vraag was echter nog altijd of hij voldoende stemmen aan BARRIOS zou onttrekken om CALDERA de overwinning te schenken. De Venezolaanse communisten die naar schatting op 5 à 6% van het totaal der uit te brengen stemmen kunnen rekenen, zullen het grootste gedeelte hiervan wel op PRIETO uitbrengen. Dit zijn stemmen die in 1963 voornamelijk naar LARRAZABAL en RAMOS GIMENEZ (thans met P.R.I.N. ook

achter PRIETO) zijn gegaan.

Tot nu toe heeft de verkiezingsstrijd een rustig verloop gehad, zeker in vergelijking met 1963 toen de links-extremisten alles op alles zetten om een militaire ingreep te forceren. Toch vreesde de regering dat de "hard-line" van de M.I.R. met directe steun van Cuba vlak voor de verkiezing nog zou overgaan tot het plegen van terreurdaden in Caracas en andere steden.

Een tweede mogelijkheid was, dat men - niet in staat zijnde een langdurige actie te ontketenen - zou wachten tot de verkiezingsdag zelf en met aanslagen op de stembureaux trachten de verkiezing te saboteren.

Betancourt-doctrine

De Venezolaanse regering paste de z.g. Betancourt-doctrine afgelopen maand wederom toe. Naar aanleiding van de staatsgreep tegen het bewind van president Fernando BELAUNDE TERRY werden de diplomatieke betrekkingen met Peru verbroken.

Hetzelfde werd overwogen ten aanzien van Panama, waar de gloednieuwe president, Arnulfo ARIAS, door de Guardia Nacional werd afgezet.

CUBA

Groeiend verzet?

Als men de berichten die vanuit Miami door Cubaanse ballingen de wereld ingestuurd worden moet geloven, dan staat Fidel CASTRO's Cuba al jaren op de rand van een burgeroorlog. In 1961 al waren het de zoutkorrels waarmee deze berichtgeving genomen had moeten

worden, die de Varkensbaai tot een dodenzee maakten. Ook daarna is de wens steeds de vader van de gedachten der ballingen gebleven.

Ondanks de reserves die men ook nu dan ook moet maken, heeft het toch zin enige aandacht te besteden aan de berichten volgens welke er op Cuba thans enig verzet in de vorm van guerillawerk tegen het bewind van CASTRO groeiende is. De Cubaanse radio leverde in oktober kritiek op de activiteiten van de z.g. "Poder Cubano", de nieuwste organisatie van ballingen, die onder leiding staat van Orlando BOSCH. De meeste dezer activiteiten zijn sabotagedaden gericht tegen schepen van landen die geen deel wensen te nemen aan de economische blokkade van Cuba, en tegen vertegenwoordigingen van deze landen in de Verenigde Staten. Ook enkele incidentele sabotagedaden in Cuba zelf werden echter aan deze organisatie toegeschreven.

De ballingen meldden dat deserteurs en ontsnapte gevangenen zich ophielden in de provincie Camaguey, en dat er militaire acties gaande waren in Oriente, waar er enkele "anti-Castro haarden" zouden zijn.

Een zekere bevestiging van deze andere beweringen is wellicht te putten uit de toenemende kritiek die in Cuba wordt geleverd op werkers die niet de juiste communistische instelling zouden hebben. CASTRO heeft zelf verschillende malen toegegeven dat er nog te veel mensen in Cuba zijn die de zelfverloochening en de gemeenschapszin om een volwaardig lid van zijn nieuwe orde te zijn, niet kunnen opbrengen.

- 15 -

Toch zal men er voor moeten oppassen aan deze tekenen de interpretatie te geven die de ballingen zo vurig aanhangen. Een goed georganiseerd dictatoriaal bewind, wiens bevoorrechten in alle lagen van de bevolking geplaatst zijn, is tegen een stootje bestand, lang nadat het zijn mandaat heeft overleefd.

OCLAE over staatsgrepen

De in Havana zetelende Latijns Amerikaanse studentenorganisatie, OCLAE, meent in de staatsgrepen die afgelopen maand in Panama en Peru hebben plaats gehad, de hand van de Verenigde Staten te kunnen zien.

In een publicatie van het permanent secretariaat van deze organisatie wordt gesuggereerd dat de Verenigde Staten hebben beseft dat het z.g. "democratisch experiment" in Latijns Amerika door de tegenstand der vooruitstrevende krachten gedomd is te mislukken, en het nu weer eens met militaire dictatuur willen proberen. Uiteraard is OCLAE van mening dat ook deze tactiek zal mislukken.

Hippies in Havana

Hippies mogen de zieke gemeenschap van de Verenigde Staten afwijzen, maar in Havana is er geen plaats voor ze. Het is zelfs moeilijk zich voor te stellen hoe men er in Cuba toe zou kunnen komen een hippy te worden. Het blad van de Cubaanse jeugdorganisatie, Juventud Rebelde, heeft er wel een verklaring voor. Onder de invloed van de Amerikaanse

- 16 -

propaganda, die slechts 90 mijl moet overbruggen om Cuba te bereiken zijn er wat a-sociale elementen ontstaan, veelal chronische luiards, langharige halskettingen met kruisbeeldjes dragende dienstweigeraars, die ideologisch volkomen verward zijn. Juventud Rebelde meldde afgelopen maand dat er een razzia gehouden was, en dat een vijfhonderdtal van deze nietsnutters was gearresteerd. Zij zullen een herscholing ondergaan, die hen door werk en studie zal maken tot nuttige burgers.

Tot zover deze illustratie van de inefficiëntie van de democratie.

JAMAICA

De RODNEY affaire

De weigering van de Jamaicaanse autoriteiten om de Guyanese hoogleraar, Dr. Walter RODNEY, na diens bezoek aan een conferentie van neger-schrijvers in Montreal weer toe te laten, was aanleiding voor relletjes in Kingston, waarbij een dode viel te betreuren, verscheidene personen gewond werden, en een schade van naar schatting meer dan 1 miljoen pond sterling werd aangericht.

RODNEY was hoogleraar aan de Jamaicaanse branche van de University of the West Indies, waar hij Afrikaanse geschiedenis doceerde. De directe aanleiding voor de genomen maatregel was niet het bezoek aan de conferentie, al deden de protesterende studenten het voorkomen alsof dit wel het geval was.

- 17 -

RODNEY werd door de regering van Hugh SHEARER beschuldigd van subversieve activiteiten. Hij was ook niet de eerste Guyanese intellectueel die door Jamaica geweerd werd. Oppositieleider, Norman MANLEY, keurde de maatregel af, en kreeg van SHEARER de laag van voren.

De demonstraties tegen de Jamaicaanse maatregel bleven niet tot Kingston beperkt. Ook in Trinidad en Barbados, waar afdelingen van de U.W.I. gevestigd zijn, werd ertegen geprotesteerd. In Kingston werd het evenwel een kwalijk zaak, omdat leden van de zelfkant van de Jamaicaanse maatschappij zich bij de studenten voegden en de stad in rep en roer brachten. De patiënten in het belangrijkste ziekenhuis moesten in aller ijl in veiligheid worden gebracht, omdat een belendend perceel in lichterlaaie stond.

Premier SHEARER heeft de laatste maanden met groeiende arbeids-onrust te kampen gehad, waartegen hij door de sterke concurrentiepositie van Norman MANLEY's Peoples' National Party bij het dingen naar de gunst van het vakbondswezen, vrij machteloos staat. Ook rivaliteit tussen sleutelfiguren in zijn eigen Jamaican Labor Party verzwakt de positie van de premier. Alhoewel het een vrij explosieve materie is, kan SHEARER als hij zijn kaarten goed speelt, uit de recente onlusten misschien munt slaan. De eerste reacties van MANLEY geven hem een kans om het insulair chauvinisme van de Jamaicanen tegen de oppositie uit te spelen, door van leer te trekken tegen de linkse intellectuelen uit Guyana en uit de andere Engelstalige eilanden, die de jeugd van het land met "vreemde" ideeën trachten te besmetten.

- 18 -

GUYANA

Verkiezingen

De parlamentsverkiezingen in Guyana zullen op 16 december worden gehouden. Afgelopen maand drukte BURNHAM een nieuwe kieswet door in het parlement, waarin hij dankzij verschuivingen sedert de laatste verkiezingen een kleine meerderheid heeft.

De behandeling van het ontwerp leidde tot een volledige breuk tussen de regerende People's National Congress en haar voormalige coalitiepartner, United Force, onder leiding van Peter d'AGUIAR. D'AGUIAR verliet met zijn fractie de vergadering, nadat hij verklaard had dat de wet onconstitutioneel was, en de behandeling ervan in strijd met parlementair gebruik. Kort hierop ontstond tumult in de vergadering toen Dr. Cheddie JAGAN weigerde de premier het woord te laten voeren, de voorzittershamer buiten het bereik van de Speaker bracht, zijn exemplaar van het wetsontwerp in stukjes scheurde en deze over hoofden van BURNHAM en de P.N.C.-fractie strooide. Met JAGAN voorop, verliet de P.P.P.-fractie na deze vertoning de zaal. Ongestoord, en kennelijk onverstoorbaar zette de regeringspartij de vergadering voort en aanvaardde de nieuwe wet in ongewijzigde vorm.

De belangrijkste bepalingen, en tevens de meest controversiële, betreffen de voorzieningen voor stemming bij volmacht en het stemmen door Guyanezen in het buitenland. De registratie van duizenden Guyanezen die in het buitenland vertoeven, is een grootscheepse actie geweest van BURNHAM's partij en de

- 19 -

oppositie had hier al eerder heftig geprotesteerd. Deze stemmen zullen de P.N.C. ten goede komen en wellicht verantwoordelijk kunnen zijn voor de marge waarmee BURNHAM hoopt ditmaal een volstrekte meerderheid te behalen. Afgezien van de principiële overwegingen die in het geding zijn, laat zich de ontstemming van de oppositie dan ook gemakkelijk begrijpen.

Het conflict tussen BURNHAM en d'AGUIAR dat nu geleid heeft tot een volledige breuk, vindt zijn oorsprong in hun sterk uiteenlopende opvattingen terzake het economisch beleid. D'AGUIAR beschuldigt BURNHAM ervan het land naar een bankroet te leiden. Ondanks de vrees die d'AGUIAR en zijn aanhang in de zakenwereld hebben voor JAGAN's relaties met het internationaal communisme, zal BURNHAM ditmaal dan ook niet kunnen rekenen op de steun van de United Force in het parlement. Het is voor hem dus zaak meer zetels te behalen dan United Force en P.P.P. gezamenlijk.

NEDERLANDSE ANTILLEN

Antilliaanse deelname aan I.C.V.-congres

Aan het I.C.V.-congres dat begin oktober in Luxemburg werd gehouden, namen een aantal Antillianen deel. Het Curacaos Christelijk Vakverbond was vertegenwoordigd door de heren TSCHUMIE, ILARIA en De LIMA, terwijl H. (BEBE) ROJER als penningmeester van de Latijns Amerikaanse Federatie van Vervoerspersoneel, was niet als Antilliaan, eveneens was afgevaardigd. Van de Curacaose delegatie hadden TSCHUMIE en ILARIA stemrecht, De LIMA was als waarnemer aan de delegatie toegevoegd.

Zoals bekend, werd op het congres besloten de naam van het I.C.V.

- 20 -

te wijzigen in Wereldverbond van de Arbeid (W.V.A.), ten-
einde de confessionele indruk die de organisatie naar bui-
ten nog altijd wekt, beter te kunnen bestrijden.
Ook een herdoop van de regionale organisatie, C.L.A.S.C.,
van Latijns Amerika zou naar verluidt te verwachten zijn.
Vernomen werd dat er van de zijde van Caraïbische delegaties,
waaronder dus ook die der Antillen, bij de besprekingen
nogal wat kritiek was op de overwegend Latijns Amerikaanse
instelling van C.L.A.S.C., waar de Caraïbische organisaties
bij zijn aangesloten. Er zou volgens de Christelijke vak-
bondleiders van de eilanden in het denkpatroon van C.L.A.S.C.
weinig ruimte zijn voor een juist begrip van de politieke,
sociale en economische toestanden in dit gebied, welke
toestanden vaak sterk afwijken van die op het vasteland.
Doordat C.L.A.S.C. de Caraïbische eilanden ziet door een
Latijns Amerikaanse bril, krijgt zij maar al te vaak een
vertekend beeld. Er zouden stemmen zijn opgegaan om een
regionaal Caraïbische organisatie te vormen, hetzij als
subdivisie van C.L.A.S.C., hetzij rechtstreeks onder het
W.V.A.

Alhoewel aangenomen mag worden dat hier nog niet van plan-
nen gesproken kan worden, maar slechts van een denken in
een bepaalde richting, opent de idee van een Caraïbische
organisatie enkele interessante perspectieven, waarvan niet
het minste dat van een modus om zowel op de Nederlandse
Antillen als op de voormalige Britse eilanden de waarde-
volle bijzondere relaties van de vakbonden met de zuster-

organisaties in West Europa te behouden.

Naam en inhoud

De twee oppositiepartijen op Curacao, U.R.A. en N.V.P. hebben afgelopen maand beide laten blijken dat zij niet erg gelukkig zijn met de naam die de Nederlandse Antillen dragen. Dit is geen nieuw geluid, want al lang heeft men zich in de Nederlandse Antillen gerealiseerd, dat de naam - vooral in de Latijns Amerikaanse nabuurlanden - een klank heeft die de autonome status van het rijksdeel niet benadrukt.

Deze kwestie wordt echter nu weer actueel in verband met de belangstelling waarvan de regering al eerder blijk heeft gegeven in de bevordering van een "eigen gezicht" van de Antillen en een verruiming van de rol die de Antillen spelen in betrekkingen met het buitenland. De preoccupatie van U.R.A. en N.V.P. met de naam, reflecteert een groeiende eenstemmigheid betreffende de op verduidelijking van de Antilliaanse identiteit gerichte politiek van de regering.

Het nieuwe actieprogramma van de N.V.P. stelt voorts dat naast de herziening van het Statuut van het Koninkrijk, welke de Nederlandse Antillen naar buiten meer armslag zou geven, ook andere wijzigingen nodig zullen zijn om voor de Antillen een federale bestuursvorm mogelijk te maken, waarbij door beknotting van de bevoegdheden van de landsregering een evenredige vertegenwoordiging in de Staten ("volkskamer"), niet langer bezwaarlijk behoeft te zijn. Een grote eilandelijke autonomie zou de waarborgen moeten

leveren voor de belangen van de eilanden die bij invoering van een stelsel van evenredigheid in de Staten een minder krachtige stem zouden krijgen.

De eenstemmigheid die naar buiten bestaat, ontbreekt dus wel naar binnen, aangezien het streven van de partijen die de landsregering thans vormen, juist is gericht op een grotere centralisatie.